

Inhoud

Voorwoord	11
1 Financieel recht als concept	13
<i>Mr.dr.s. B.P.A. Santen en prof.dr. A. de Bos RA</i>	
1.1 Inleiding	13
1.2 Afbakening van het vakgebied	13
Transacties op financiële markten	14
Normen	14
Toezicht	15
Verantwoording	15
1.3 Financieel recht: een omschrijving	16
1.4 Financieel recht: opzet van dit boek	17
1.5 Concluderende opmerkingen	18
2 De economische theorie	19
<i>Mr.dr.s. B.P.A. Santen</i>	
2.1 Inleiding	19
2.2 Ondernemingstheorie: van Smith tot Jensen en Meckling	20
Coase	20
Williamson	20
Alchian en Demsetz	21
2.3 Het wetenschappelijke fundament van corporate governance: de agencytheorie	21
2.4 Informatieasymmetrie en opportunisme	22
2.5 Remedies	23
Een goed contract en goed toezicht (structuring, monitoring en bonding)	24
Binding aan de onderneming (commitment)	24
Het geven van opening van zaken (disclosure)	25
Gelijkschakeling van belangen van agent en principaal (alignment)	25
Functiescheiding	26

2.6	De juridische vormgeving van de agencytheorie	26
	Aansluitingsrechten	28
	Benoemingsrechten	29
	Beslissingsrechten	29
	Incentives van het bestuur	29
	Beperken vrijheid van de agent	29
2.7	De actoren in het financiële recht	30
	Actoren binnen de onderneming: bestuur, RvC en AvA	30
	De accountant	32
	De schuldeiser	33
	De werknemer	33
	Markttoezicht	33
	De maatschappij	34
	Extern toezicht	35
2.8	Concluderende opmerkingen	35
3	Financieel recht en ethiek	37
	<i>Dr. A.B.M. Soppe</i>	
3.1	Inleiding	37
3.2	De relevantie van ethiek voor de onderneming	38
	Andere opvattingen	39
	Definitie van onderneming	39
3.3	Ethiek: een begripsbepaling	40
	Teleologische theorieën	41
	Deontologische theorieën	41
	Burgerlijke deugden	42
3.4	Het ondernemingsrisico, financiële markten en ethiek	43
	In het voetspoor van Shah	44
3.5	Regulering en ethiek	45
3.6	Maatschappelijk verantwoord ondernemen	46
	Stakeholdervisie	46
	Strategische visie	47
3.7	Concluderende opmerkingen	48
4	Corporate governance volop in beweging	51
	<i>Prof.dr. A. de Bos RA</i>	
4.1	Inleiding	51
4.2	Het begrip corporate governance	52
4.3	Het Amerikaanse corporate governancebouwwerk	54
	Audit committees	54
	Bestuurders	55
	Accountant	55
4.4	Het Europese corporate governancebouwwerk	56
	Disclosure	57
	Aandeelhouders	57
	Het bestuur	57
	Accountantscontrole	58

	Corporate governance regelgeving in de Europese Unie	58
	Europees actieplan	59
4.5	Het Nederlandse corporate governancebouwwerk	59
4.6	Gedetailleerde regels versus gezond verstand	60
4.7	Concluderende opmerkingen	62
5	Informatieverschaffing: financiële verslaggeving, overige verslagen en publicatie	65
	<i>Mr.dr.s. B.P.A. Santen en prof.dr. A. de Bos RA</i>	
5.1	Inleiding	65
5.2	Het belang van financiële verslaggeving	66
	Doel en functie van externe financiële verslaggeving	66
	Nut van wet- en regelgeving op het gebied van financiële verslaggeving	67
	Ontwikkeling van wet- en regelgeving op het gebied van financiële verslaggeving in de loop van de tijd	68
	Wenselijkheid van toezicht op financiële verslaggeving	69
5.3	Normen voor financiële verslaggeving	70
5.4	Handhavingstoezicht in Nederland	73
	Civielrechtelijk handhavingstoezicht	73
	Strafrechtelijk handhavingstoezicht	74
	Bestuursrechtelijk handhavingstoezicht	75
	Toezicht vanuit de effectenbeurs	75
	Toezicht door de accountant	75
5.5	Internationale ontwikkelingen	76
5.6	Nationale ontwikkelingen: de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfov) en de implementatie van de Transparantierichtlijn	78
5.7	Overige rapportageverplichtingen en verslagen	79
5.8	Openbaarheid	80
5.9	Concluderende opmerkingen	81
6	Financiële markten en toezicht	85
	<i>Dr. M. Lückerath-Rovers</i>	
6.1	Inleiding	85
6.2	Toezicht op financiële markten	86
	De toezichtmodellen	87
	Het sectorale toezichtmodel	87
	Het functionele toezichtmodel	87
	De toezichthouders	92
6.3	Financiële markten	94
	Inventarisatie van de financiële markten	94
	Definitie financiële titels	95
	Onderscheid in financiële markten	104
	Prospectusrichtlijn	105
	Financiële markten volgens de Wft	107
	De vraagzijde	107

	De aanbodzijde	108
	Dienstverlening	108
6.4	Theorieën omtrent financiële markten	109
	Efficiënte markt hypothese	110
	Voorwetenschap in de wet	111
	Moderne portefeuilletheorie	113
6.5	Concluderende opmerkingen	115
	Toekomstige ontwikkelingen	116
7	Fusies en overnames	119
	<i>Mr. J.G.C.M. Galle</i>	
7.1	Inleiding	119
7.2	Motieven voor fusies en overnames en de fusieparadox	120
	Motieven voor fusies en overnames	120
	Fusieparadox	120
7.3	Soorten fusies en overnames	122
	Terminologie	122
	De bedrijfsfusie	123
	De aandelenfusie	124
	De juridische fusie	125
7.4	De aanloop tot de transactie	126
7.5	Goedkeuringen en meldingen gedurende de aanloop tot de transactie	129
7.6	Overnames van beursondernemingen	132
	Openbaar bod	132
	Beschermingsconstructies	134
7.7	Mogelijke problemen bij de transactie	136
	Afbreken van onderhandelingen	136
	Schenden van onderzoeks- of informatieplicht	136
7.8	Concluderende opmerkingen	137
8	Financieel-economische criminologie	141
	<i>W.J. Mekking RA</i>	
8.1	Inleiding	141
8.2	Fraude: wat is het?	142
	Vorm en oorzaken	143
	Twee praktijkvoorbeelden	143
	Audit risk	144
8.3	Maatregelen in de onderneming	145
	Functiescheiding	145
	Primaire registraties	146
	Interne toetsing	148
8.4	Bedrijfscodes en compliance	149
	Voorbeeld: de bedrijfscode van KPN	150
	Bedrijfscode en bedrijfscultuur	151

8.5	<i>Corporate governance en wet- en regelgeving</i>	152
	Corporate governance in Nederland	153
	Corporate governance in de Verenigde Staten	154
	Waarborgen in de jaarverslaggeving	154
	Vormen van toezicht	155
	De Wet MOT	157
8.6	Controlewerkzaamheden en -begrippen	157
	Controlewerkzaamheden	157
	Controlebegrippen	162
8.7	Voorbeelden van mismanagement en financiële fraude	164
	Enron	165
	Ahold	165
	Bouwfraude	166
8.8	Concluderende opmerkingen	166
	Over de auteurs	169
	Trefwoordenregister	171